

بسم الله الرحمن الرحيم
 از تاریخ ۱۳۲۵
 در شهر تهران

۱۲

۱۰۰

دفتر کتابخانه آستان قدس رضوی
 در محرم الحرام ۱۳۱۸ هـ

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
 بیف شد

از تاریخ ۱۳۵۴
 در شهر تهران

دفتر آستان قدس
 اردلان ۲۰ اردیبهشت ۱۳۵۴

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
 بیف شد
 باز بین شد
 ۱۳۵۴ خ

کتابخانه آستان قدس

اسم کتاب مقامت حریری
 مؤلف ابو محمد قاسم بن علی حریری بصری
 خطی نسخ ۱۵ سطر
 سال چاپ یا تحریر ۱۲۲۱ - قعدد اوراق ۱۲۹
 جزء کتب اربعات شماره
 شماره عمومی ۹۶۰۶ شماره قبض
 واقف خان بابا میر تاریخ وقف ۱۳۴۶
 طول ۲۸ عرض ۱۷ کتبه

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
 اللهم انا نتخذه لك على ما علمت من البيان والهمم من البيان كما نحمدك
 على ما اسبغت من العطاء واسبغت من العطاء ونعوذ بك من
 شره اللسن وفضول الهدم كما نعوذ بك من معرفه الكفر وفضول
 الحصر ونستغني بك الافئدة باطراء المايج واغضاء المسامح
 كما نستغني بك الانصاب لزمراء القادح وهلك الفاضح و
 نستغنيك من سوق الشهوات الى سوق كسبها كما نستغنيك
 من نقل الخطوات الى خطط الخطيئات ونستوهب منك توفيقا
 فاند الى الرشاد وقلبا متقبلا مع الحق ولسانا متحملا بالصدق
 ونطقا موبدا بالحق واصابة دائمة عن الزبغ وعزيمة فاهرة هوى
 النفس وبصرة نديك لها عرفان القدر وان تسعدنا بالهداية
 الى الكبرياء ونغضدنا بالاعانة على الابانة ونعصمنا من الغواية

كتابخانه آستان قدس
 ويزه خطی

علاء الدارة

في الرواية وتصرفنا عن السقاها في الفكاها حتى نامن
 حصائد الالسة ونكفي غوايا نكلا رخرية فلا نرد موروما
 ولا نقيف موقف مندمة ولا نرهب بقعة ولا مضية ولا
 نلجأ الى معذرة عن بادرة الله فحق لنا هذه النية و
 انك اهداه البغية ولا تضجنا عن ظلك السابغ ولا تجعلنا
 مضغة للماضع فقد مددنا اليك يد المسئلة وجعلنا
 بالاسكان لك والسكنة واسترنا لكرمك الحزم ومنك
 الذي عم بصر اعز الطلب فيضاعة الامل ثم بالتوسل
 بمحمد سيد البشر والشفيع الشفع في المحشر الذي ختم به
 النبيين واعلمت درجته في عليين ووصفته في كتابك
 المبين فقلت وانت اصدق القايلين وما ارسلنا الا
 رحمة للعالمين انه لقول رسول كريم ذي قوة عند ذي
 العرش مكين مطاع ثم أمين اللهم فصل عليه وعلى اله
 الهادين واصحابه الذين شادوا الدين واجعلنا هديه
 وهداهم مبعين وانفعنا بحبته وحبتهم اجعنا انك
 وطريقك ايسر من نوره وناهدهم عن النار ونجيتهم من النار

در کتابخانه آستان قدس
 ويزه خطی

صَابَإَهُ يُسْعِدِي شَفِيتُ النَّفْسَ قَبْلَ الشَّيْءِ وَلَكِنْ بَكَتْ قَبْلِي
فَهَجَّ لِي لِكُنَّا بَكَاةً قَبْلَكَ الْفَضْلُ لِلْمُقَدَّمِ وَارْجُوَانِ لَا
أَكُونُ فِي الْهَدْيِ الَّذِي أوردَهُ الْمَوْرِدُ الَّذِي تَوَدَّ أَنْهَ كَاللَّيْلِ
عَنْ حَنْفِهِ يَظْلِفُهُ وَالْجَارِعُ مَارِنَ أَنْفِهِ بِكَفِّهِ فَالْحَقُّ بِالْأَلَا
أَعْمَالُ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَقِّ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ
أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا عَلَيَّ إِنِّي وَانْ أَعْمَضُ لِي الْفُطْنُ الْخُفَا
وَنَضَعُ عَنِّي الْحُجُبَ لِحَاظِي لَا أَكَادُ أَخْلَصُ مِنْ عُمرِ جَاهِلٍ أَوْ
دِي عُمرِ جَاهِلٍ بَصْعَ مَنِي هَذَا الْوَضْعُ وَبَيِّنُهُ بَيِّنَةً مِنْ
مَنَاهِي الشَّرِّ وَمَنْ نَفَذَ الْأَشْيَاءَ بَعَيْنَ الْمُعْقُولِ وَأَمْعَنَ
النَّظَرَ فِي مَبَانِي الْأَصُولِ نَظَرَ هَذِهِ الْمَقَامَاتِ فِي سَلَكِ
الْأَفَادَانِ وَسَلَكِهَا مَسَلَكَ الْوَضُوعِ عَنِ الْعُجْمِ وَأَوَانِ
الْجَمَادَاتِ وَلَمْ يَتَمَعَّ مِنْ نَبَأِ سَمْعِهِ عَنْ نَكْلِ الْحِكَايَاتِ أَوْ
أَثَرِ الْهَوَا فِي وَقْتٍ مِنَ الْأَوْقَاتِ ثُمَّ إِذَا كَانَتْ الْأَعْمَالُ
بِالْيَتَاتِ فِيهَا انْعِفَادُ الْعُقُودِ الدِّبْنَاتِ فَاي حَرَجَ عَلَيَّ مِنْ
أَنْشَأَ لِلنَّبِيَّةِ لَا لِلنَّبِيَّةِ وَنَحْيَ هَا مَخْأَ التَّهْذِيبِ لَا
أَعْدَاتُ كُنْزِهِ كَلَّمَ بَرَّكَ الْأَكْمِيدَ غَرَضُهُ لِيَسْ وَدَوَّخَ وَتَصَدَّرَ عَنْهُ تَقْدِيرُ كَلَامِهِ

وَأَمَّا مَنْ كَانَتْ أَعْمَالُهُ خَالِصَةً لِلَّهِ وَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ فَكَانَ فِي حَقِّهِ الْإِسْلَامُ وَكَانَ فِي حَقِّهِ الْإِسْلَامُ وَكَانَ فِي حَقِّهِ الْإِسْلَامُ

الأكاذيب

الأكاذيب وهل هو في ذلك إلا بمنزلة من انتدب لتعليم
أَوْهَدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ عَلَى أَمْرٍ مَرِضٍ بِأَنْ أَحْمِلَ الْهَوَى
وَأَخْلَصَ مِنْهُ لَا عَلَى وَلَا لِيَا وَبِاللهِ اعْتَصِدْ فِيمَا اعْتَمَدُ
وَأَعْتَصِمْ بِمَا يَصِمُ وَاسْتَرِشِدْ إِلَى مَا يَرْتَدُّ مِنَ الْمَفْزَعِ إِلَّا إِلَهَ
وَلَا الْأَسْعَانَةَ إِلَّا إِلَهَ وَلَا الْوَفِيقَ إِلَّا إِلَهَ وَلَا الْمُوَيْلَ إِلَّا
هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ إِلَيْهِ أُنِيبُ **المقام الأول** المعروف بالصنعة
حَدَّثَ الْحَارِثُ بْنُ هَاشِمٍ قَالَ لَمَّا أَقْبَعْتُ غَارِبًا لَأَغْرَابِ
وَأَنَا نَتْنِي لَمْرَبَةٍ عَنْ الْأَثَرِ طَوَّحْتُ فِي طَوَائِحِ الزَّمَنِ
صُنْعَاءَ الْيَمِينِ فَدَخَلْتُهَا خَاوِيًا الْوَفَا ضِيقَ بَادِي الْأَنْفَاسِ
لَا أَمْلِكُ بَلْعَةً وَلَا أَحَدٌ فِي جِرَاحِي مُضَعِفٌ فَطَفِيفٌ أَجُوبُ
طُرُقَهَا مِثْلَ الْهَامِ وَأَجُولُ فِي حَوْمِهَا جَوْلَانِ لِحَاكِمَةٍ
وَأَرُودُ فِي مَسَارِحِ لِحَاكِمِي وَمَسَارِحِ غَدَوَانِي وَمِرْحَانِي
كَيْمَا أَخْلُقَ لَهُ دِيْبَاجِي وَأُبَوِّحَ إِلَيْهِ بِحَاجَتِي وَأَدِيْبًا
تَفْرِجُ رَوْبَهُ غَمِّي وَتُرَوِّي رَوْبَهُ غَلَتِي حَتَّى أَدْنِي
خَائِمَةَ الْمَطَافِ وَهَدْتَنِي فَايْحَةَ الْأَطَافِ إِلَى نَادِي رَجَبٍ

المقام الثاني

نسخه کج است
که وقت بی آن از علمت باقی نماند
و صدای میکند و زدن آن کف میریزد
و همچنین در خط شصت و یک از این است

الحمد لله الذي
بوراز غم و مقامه طيب
هدية کنی اورا ۴۳

محققان که به کمک این سیستم، تفاوت‌های
موجود در ادوات و الگوها را می‌توانند
در اختیار داشته باشند و به این
وسیله می‌توانند

این کلام از حدیث است که در بیان فضیلت
 نبی و پیغمبر است و در بیان
 و دوین است که بعد از این که مرگ
 فاطمه و زینب و سیدم

لحمه علی بدیع اسم الحینه فقال نعم کما یبسم عن لؤلؤ
 منضدا و برد او افاج فان بدیع فی النشیه المودع فیه فقال
 باللعجب و لصیغه الأدب لفسا سمنیت یا هذا ذر و رم
 و نعت فی عیضه این انت عن البیت النذر الخامع
 مشبهات الثغ و انشد نفسی الفداء لثغراق مبین
 وزانه شنب ناهیک من شنب بفر عن لؤلؤ
 و طرب عن برد و عن افاج و عن طلع و عن جیب فاستجاده
 من حصر و استعلاء و استعاده و استعلاء و استعلاء
 البیت هل حی قائله ام میت فقال ایم الله الحق احق ان
 یتبع و الصدق تحقیق بان یتبع انه باقوم الحیکم هذا
 الیوم قال فكان الحماة ان ثابت یعزونه و ابی تصدق
 دعوتی فوجس ما یجس افکارهم و فطن لما یطن من استنکار
 و حاذر ان یفرط الیه ذم فقر ان بعض الظن انما قال یا
 رواة الفریض و اساء القول المریض ان خلاصه الجوهر یظهر
 بالسبک و بد الحق تصدع رداء الشک و قد قیل فیما عبر من
 الزمان

الزمان عند الامتحان یکرّم الرجل و یهان و ها انا قد عشت
 خبیثی لا اخیار و عرضت حقیقتی علی الاعیان فابندر
 احد من حصر و قال اعرف بیتا لم یمنح علی منواله ولا سحت
 قریحه بمثاله فان اثرن اخیلاب القلوب فانظم علی هذا
 الاسلوب و انشد فامطرت لؤلؤا من ریح فسفت و رم
 و عصت علی العنای بالبر فلیکن الکلمه البصر و اقرب
 حتی انشد فاعرب سلمت احین زارت بصری فعبها
 الفانی و ایداع سمعی اطیب الخیر فخرجت شفقا غشی
 سنا فمر و ساقت لؤلؤا من خاتم عطر فحار الخاضرون
 لبدا هینه و اعترفوا براهینه فلما ان استناسهم بکلامه
 و انضابهم الی شعب اگر امه اطرق کطرفه العین ثم قال
 دوکم بیتین اخرین و انشد و اقبلت یوم البین فی جلل
 سود بعض بنان السادم الحصر فلاح لیل علی صبح اقلها
 غصن و ضربت لیلور بالدر فحیدت اسنث القوم
 قیمته و استغفر و ادیمته و اجملوا عشرته و جملاوا قشرته
 قیمت او و طلب یسار زنده باران علم او و نیلور زنده معاشرت او و کجی او و زنده بید او

این بیت از حدیث است که در بیان
 فضیلت نبی و پیغمبر است و در بیان
 و دوین است که بعد از این که مرگ
 فاطمه و زینب و سیدم

این بیت از حدیث است که در بیان
 فضیلت نبی و پیغمبر است و در بیان
 و دوین است که بعد از این که مرگ
 فاطمه و زینب و سیدم

قَالَ الْخَبِيرُ هَذِهِ الْحِكَايَةُ فَلَمَّا رَأَيْتُ نَهَبَ جَدُّنِي وَتَالَوَنِي
كُفْتُ جرد منده باین حکایت پس چون دیدم نهب شدن آتش او را و بر تو زدن
جَلُونِي أَمَعْتُ النَّظْرَ فِي تَوَسُّمِهِ وَسَرَحْتُ الظَّرْفَ فِي مِيسَمِهِ
جلوه او را مبالغه کردم نظرا در شرفان و علامت خط او و سر دردم نظرا در عیال او
فَإِذَا هُوَ شَيْخَانَا السَّرُوحِيُّ وَقَدْ أَمَرَ لِيكَ الدَّجُوحِيُّ فَهَنَاتُ
پس نگاه او شیخ را از من سر و بر او نه و تحقیق با من سر نه و در شرفان او و بر من سر نه و در شرفان او
نَفْسُهُ مَمُورَةٌ وَأَبْدَرْتُ اسْتِلَامَ يَدِهِ وَقُلْتُ لَهُ مَا الَّذِي
نفس خود را بر او آوردم و دست او را در دست خود گرفتم و گفتم ای چه چیز
أَحَالَ صِفَتَكَ حَتَّى جَهَلْتَ مَعْرِفَتَكَ وَأَيُّ شَيْءٍ شَبَّ
کرد این صفت تو را تا اینکه جاهل شدی معرفت خود و کدام چیز شبیه
كَيْفَكَ حَتَّى أَتَى جَلِيلَتِكَ فَأَنشَأَ يَقُولُ وَقَعُ الشَّوْكَانُ شَيْبَتُ
ریش ترا تا اینکه انکار کردم صورت ترا پس انشا کرد میگفت رسیدن مصایب بر تو
وَالدَّهْرُ بِالنَّاسِ قَلْبٌ إِنْ دَانَ بَوْمًا لَشَخْصٍ فَقِي غَدِ تَغْلِبُ
و روزگار بر مردم قیاسیست هرگاه بفرماند روزی بر یکس پس فردا غلبه میکند
فَلَا يَنْبَغِي بَوْمِيضٌ مِنْ بَرَقِهِ فَهُوَ خَلْبٌ وَأَصْرٌ أَذْهُوَ أَضْرِي
پس اعتماد مکن بر روشنی روز برق آن پس آن فریب دهنده است و هرگز که آن خیر پس کند
بِكَ الْخَطُوبُ وَالْكَبْ فَمَا عَلَى النَّبَرِ عَارِي النَّارِ حِينَ يَقْلُبُ
بجز او در روزگار و در هر کس نیست بر کلاه عاری در آتش هنگامی که گردیده میشود
ثُمَّ نَهَضَ مَفَارِقًا مَوْضِعُهُ وَمُسْتَصْبِحًا الْقُلُوبَ مَعَهُ الْقَامَلَةُ
پس برخاست و جدا شد از مکان خود و صبح کرد و در میان خود
الثَّلَاثُ الدِّبَارَةُ رَوَى الْحَرْثُ بْنُ هَمَامٍ قَالَ الظَّمْنِيُّ أَخَذَانَا
کوبید بر شانه من و او را فریاد می کرد
لِي نَادِيَ كَيْفَ فِيهِ مُنَادٍ وَلَا كَأَقْدَحٍ زَنَادٍ وَلَا ذَكَتُ نَارُ عِنَادٍ
که او را می پرسید که چگونه در آن ندا کننده و گدازنده قدح زناد و مشعلیست آتش نهاد و روشن
فَبَيْنَا نَحْنُ نَحْزُذُ بِطَرَفِ الْأَنَاشِيدِ وَنَتَوَارِدُ طَرَفِ
پس بین ما و شما در طرف انشاد و در طرف
الْأَسَانِيدِ وَقَفْنَا بِشَخْصٍ عَلَيْهِ سَمَلٌ وَفِي مِشْهَقِ قَرْفٍ
استاد را و ایستادیم بر یک شخص که بر او جامه کهنه بود و در رفتن او و رفتن او
فَقَالَ يَا أَخَا زُلْزَلِ الدَّخَائِرِ وَبَشَائِرِ الْعَشَائِرِ عُمَا صَبَا حَاوٍ
پس گفت ای برادر زلزله خوار و بشارت دهنده عوام صبا حاو

المقالة الثينانية

الغوا

شماره پنجم
در بیان حکایت
از بزرگواران

انْعَمُوا أَصْبَحًا وَأَنْظُرُوا إِلَى مَنْ كَانَ ذَانِدِي وَنَدِي وَ
و بخیر و برکت باشید از صبح و نظر کنید بر کسی که بود صاحب مجلس و عطا
جَدُّ وَجَدِي وَعَفَارِي وَفَرِي وَمَقَارِي وَفَرِي مَنَازِلَ بِهِ
جد و جَد و عفار و فَر و مَقار و فَر و مَنازل به
قُطُوبُ الْخَطُوبِ وَحُرُوبُ الْكُرُوبِ وَشَرُّ شَرِّ الْحُسُودِ
قطب و خطوب و کرب و کرب و شر و شر و الحسود
وَأَنْبِيَاءُ النَّوْبِ لِسُودِ حَتَّى صَفَرِ الرَّاحَةِ وَفَرِ عَيْتِ
و انبیای النب و سود حتی صفر الراحة و فر عیت
السَّاحَةِ وَغَارِ الْمَنَعِ وَتَبَا الرَّبْعِ وَأَقْوَى الْمَجْمَعِ وَأَقْضِ
درگاه خانه او و خشک آید و تبا الرب و اقوی المجمع و اقض
الْمُضْجِعِ وَاسْتَحَالَ الْحَالُ وَأَعُولُ الْعِيَالِ وَخَلَّتِ الْمُرَابِطُ
خوابگاه او و گردیده بدید حال او و یزداد رنج عیال و خلافت المربط
وَرَجَمَ الْغَابِطُ وَأَوْدَى النَّاطِقُ وَالصَّامِتُ وَرَبَّ لَنَا
در جم غابط او و دلا گفتار اهل طاق او و ساکت او و رفت کرد برای ما
الْحَاسِدُ وَالسَّامِتُ وَالنَّالُ لِلدَّهْرِ الْمَوْفِعِ وَالْفَقْرُ الْمُدْفِعِ
حسد کننده و دشت کننده و درج آدم از آن خردمند را بر او هر چه بود آورده و فقری که پاک کننده
إِلَى أَنْ أَخَذْنَا الْوَحْيَ وَأَعْدَبْنَا الشَّيْءَ وَاسْتَبْطَنَّا
تا آنکه کشش خیر را برای خودمان زخم بردار و خود را کرده ایم غم و غم را و در باطن خودمان جا داده ایم
الْجَوَى وَطَوْنًا الْأَحْشَاءَ عَلَى الطَّوَى وَاكْتَحَلْنَا
بجز جوی و طوینا و احشاء را بر طوی و اکتحلنا
السَّهَادَ وَاسْتَوَطْنَا الْوَهَادَ وَاسْتَوَطْنَا الْقَنَادَ وَتَنَا
بجز السهاد و استوطنا الوهاد و استوطنا القناد و تننا
الْأَقْنَادَ وَاسْتَبْطَنَّا الْحَيْنَ الْمَجْتَاحَ وَاسْتَبْطَنَّا الْيَوْمَ
بجز الاقناد و استبطنا الحین المجتاح و استبطنا الیوم
الْمَتَاحَ فَهَلْ مِنْ خَرَّاسٍ وَسَمِ مَوَاسٍ قَوْلَ الَّذِي اسْتَحْجَنِي
مقدور شده را که اگر کسی است که از او و از آنکه در هیچ وقت کینه پس نماند برون آورد مرا
مِنْ قِيلَةٍ لَقَدْ أَسَيْتُ أَخَا عَيْلَةٍ لَا أَمْلِكُ بَيْتَ لَيْلَةٍ
من قیل و قال هر آنکه شام کردم من صاحب قوت و عجزی مالک نیستم
قَالَ الْحَرْثُ بْنُ هَمَامٍ فَأَوْبَنُ لِمَفَاقِرِهِ وَلَوْ بِنُ لَسْتَبْطِاطٍ
گفت و ش بن همام پس هم کردم بر آن فقر و در آنجا او ویدم که بود در آن روز و آن

من بفرمودم هر چه بود

مانطقه علم و دین و دین
و دین و دین و دین

فقره فآزرت له دينار او قل له اخبرنا ان مدحنه
فقوله فآزرت له دينار او قل له اخبرنا ان مدحنه
نظا فهو لك حتما فان نرى يتشد في الحالم غير اننا انظر
اكرم به اصفر لقت صفر نه جواب افان تر امت صفر نه
ما ثوره سمعنه وشهر نه فذا وبعث سرا لغني اسر نه
وقارنت بح المساعي خطر نه وجبت الى الانام عثر نه
كأما من القلوب نقر نه به وصول من حونه صر نه
وان تفانت او توان عثر نه يا حذا نصاره ونظر نه
وجدا مغنا نه ونظر نه كرام به استكبت امر نه
ومترف لولاه دامت حسر نه وجيش هم هتمنه كسر نه
وبدر تم انزله بدر نه ومستشيط نلطي جسر نه
استرجوا ه فلان شمر نه وكما اسير اسكنه اسر نه
انفذه حتى صفت مسر نه وحق مولى ابدعنه فطر نه
لولا النقي لفلح فدمر نه ثم بسط يده بعد ما انشده
وقال انجر حرما وعدو سخ خالك اذ رعد فنبذ الدنيا
اليه وقلت خذ غبر ما سوف عليه فوضعه في فيه و
بوى او و كغم بكر انرا به انه حمر كسده نور برش ان پس نهاد آنرا در دهان خود و
قال بارك

بسم الله الرحمن الرحيم

مثلا

قال بارك اللهم فيه ثم شمس للانشاء بعد توفيه الشاء
فنشأت لي من فكا هذه نشو عرام سملت على ايتنا
اغرام فخر دت دينار اخر وقلت هلك في ان نذنه
ثم نضمه فانشد من تجاوشدا عجملا تباله من خادع ملاقي
اصفر ذي وجهين كالمنافق يبدو بوصف ليعين لرامق
زينة معشوف وكون عاشق وجهه عند ذوى الحفايق
يدعوا ان تكاب سخط الخالق لولاه لم تقطع مهاب سارق
ولا بدت مظله من فاسق ولا اشمأز باخل من طارق
ولا شكى المظول مظل العاق ولا استعبد من حبود شارق
وشر ما فيه من الخلاق ان ليس بغنى عنك في المضائق
الا اذا فررا بالابى واهال من بقذفه من حالف
ومن اذا ناجاه مخوى لوامق قال له قول الحق الصادق
لا راي في وصلك لي ففارق فقلت له ما اغر وويلك
فقال والشرط املك فنحنه بالدينار الثاني وقلت
له عودها بالمشاني فالقاه في فمه وقرنه بتواميه و
مورا فقولن انما را جملده كرهده بشد پس انمخت كرا در دهانش ونديك ختر كفت او و

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

انكفأ تحمداً مغداه ويمدح النادى وندها قال الحارث بن همام
برگشت و حال آنکه میگوید صاحب کردن خود را مدح میکرد و مدح را که میگوید
فناجاني فلي بانه ابوزيد وان تعارجه لكيد فاستعدت
پس سرگردان گردیدم و بانه ابوزید و اگر تعارجه را که میگوید
قلت له قد عرف بوشيك فاستقم في مشيك فقال ان كنت
گفتم مرا و آنچه شنیده باشی بوشیک و مستقیم باشی در راهت پس گفت اگر بخواهی
ابن همام فحيت بأكرام وحيت بين كرام فقلت ان الحارث
پس همام فحیت با کرام و حیت بین کرام و گفتم که الحارث
فكيف حالك الحوادث قال انقلب في الحان بوس و رخاء
پس چگونه هست حال تو ناچار در روزگار گفتم و بوس و رخا
وانقلب مع الرحين زعن و رخاء فقلت كيف ادعيت القرب
و برگردم با ریحین زعن و رخا و گفتم که چگونه ادعای قرب را
وما مثلك من هل فاستسر بشي الذي كان تجلي ثم انشد
و نیست مانند تو کسی که پنهان کند چهره خود را و آنچه میگوید
حين ولي متفارب تعارجت لارغبة في العرج ولكن
چون و لی متفارب تعارجت لارغبه فی العرج و لیکن
لا قزع باب الفرج والقي جلي على غاربي واسلك سلك
تا بگویم و بفرستادم از در بره لار و ستم و راه دوری
من قد مرج فان لامني القوم قلت اعذر و اقليس على عرج
من کسی که مرا دیدند و گفتم که مرا عذر ده و کمترین را بر عرج
من مرج المقامات اربعاً لم يلبسها طي اخبر الحارث بن همام
من مرج المقامات اربعاً لم یلبسها طي اخبر الحارث بن همام
قال طعنني الى دمياط عام هياط و مياط و انا يومئذ موقوف
گفتم که مرا طعن کردند به سوی دمیاط عام هیاط و میاط و من آن روز موقوف
الرخاء موقوف الاخاء اسحب قطارف التراء واجلي
در رخا موقوف بر اخا اسحب قطارف التراء و اجلی
معارف لیساء فراقفت صحبا فذشقوا عصا الشقاق
معارف لیساء فراقفت صحبا فذشقوا عصا الشقاق
وارتضعوا افواق الوفاق حتى لا حواكسا ناز المشط
و ارتضعوا افواق الوفاق حتى لا حواكسا ناز المشط
في الاسواق

المقامات

في الاستواء وكالتنفس الواحد في النيام الا هواء وكنا مع
در برابر تو و مانند تنفس یکی در خواب الا هواء و كنا مع
ذلك نسير الخوا لا نزل الاكل هو جاء واذ انزلنا من لا
این حال را میبینیم شب و روز میگذرد و غذا میآید و از آنجا که میآید
وردا من لا اختلسنا اللبث ولم نطل الملك فعرنا لنا
در میبینیم که نمی توانیم در آنجا بمانیم و طول نمی کشیم و در آنجا
اعمال الركاب في ليلة فتيبة الشاب غدا فية الاهاب
در آنجا اعمال الركاب در یک شب جوان آن سیاه خرابه است
فاسرنا الى ان نضال الليل شبابه وسلك لصبي خضابه
پس میرویم تا آنکه نضال شب جوانی و سبیل یک پسر خضابه
فحين ملكت الشري وملنا الى الكرى صادفنا ارضا مخضلة
پس چون ملکت الشری و ملنا الى الکری صادفنا ارضا مخضلة
الربا معنلة الصبا فخنرناها منا خال للعير ومحط للتعير
بلند پاهای مرغان صبا فخنرناها منا خال للعیر و محط للتعیر
فلما حلها الخليط وهدى الاطيط والغطط شمع
پس چون حل کرد آن هم به و هدایت کرد آن صفا و آواز شمع
صينا من الرجال يقول لسمير في الرجال كيف حكم سيرك
بلند آواز از مردان را میگویند برای سمیر در میان مردان چگونه حکم سیرت کردی
مع جيلك وجبرتك فقال ادعي الحمار ولو جاز و ابدل الوصا
با تو با جیل تو و جبرت تو فقال ادعی الحمار و لو جاز و ابدل الوصا
لمن صال و احتمل الخليط ولو ابدى الخليط و اود الحميم
بر کسی که صال آورد و محتمل شد خلیط و اگر ابدی خلیط و اود الحمیم
ولو جرحني الحميم و افضل الشفيق على الشفيق و افي الغشير
و اگر جراحت مرا الحمیم و افضل الشفیق علی الشفیق و افي الغشیر
وان لم تكافي بالغشير استقل الخيل للثريل و اغمر
و اگر نه کفایت تو با غشیر استقل الخیل للثریل و اغمر
الرميل بالجميل و انزل سمير منزلة امير و اجل انيس
پس کلاه را با جلیل و انزل سمیر منزلت امیر و اجل انیس
محل رئيسي و اودع معارفي عوارفي و اولى مرافقي مرافقي
محل رئیس من و اودع معارف من عوارف من و اولی مرافق من مرافق من

نمیدانم که چقدر

ان في صلال الزمان

ان في صلال الزمان

این امر عجیب پس گفتیم نه سوگند بپس که در نزد او علم این محفوظ است پس گفتند که آری
 فی عجب الاتفاق و خلاصه و باطن او را و فاسد بر

مشتهای الافاق و احصای الدوافع و اساو و دها و رستا
مانند آن در شده پس ما که در دوات و اسود مار آتیا و نقش کردیم

فَوَإِذَا فَعَلْتَ إِذَا تَعْلَمُ رُبِّي خَفَّ عَلَىٰ أَنْ أَكْفَلَ أَمِّي فَقُلْنَا إِنْ

پس خود بخود پس گفت که در قدر کردن ثواب الهی من مسلک میخورم من اینک عبادکم بشیر خود را پس بگویم اگر

كُلَّ نَفْسٍ نَظَّارٍ مِّنَ الْمَالِ الْفَنَاءِ فِي الْغَايَةِ فَقَدْ

بنا که گفت کند ترا قدر معنی از
چو حکیم کنز برای تو همین ساعت پس گفت و

لیفایقے رضاب و هل جعفر و دره
 گفت کند رضاب و آيا جعفر دارد قدر آزا
 مودیران آفت سیده در عقل

الرأى فالترم كل مناسط وكتب له بقطاف شكر عند
 پس الزماد نمود بهیچ از ما نصیب و حصه و نرشت برای او بنام که کافر بنام شکر در ایران

وَأَسْتَفِدَّ فِي النَّبَأِ الْوَسْعِ حَتَّى نَأْسُطَلْنَا الْقَوْلَ

وَاسْأَلْنَا الصُّلَحْمَ أَنَّهُ تُشْرَفُ مِنْ وَشَى السَّمْعَ إِزِي بِالْحَبِيبِ خَيْرُ مَنْزِلٍ

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ جَنَّةً كَرِيمًا

تا ن اهل السور و جسر صبح
تا نکه سایه افخت روشنایه و طلوع کرد صبح

غائب شو اینها الی ان شایب ذواتها وکل سعودها الی

ان انظر عمودها وما ذرق الغزاله طمورا الغزاله

وَقَالَ انْهَضْ بِالْقَبْضِ الصَّلَاتِ وَتَسْتَنْصِ الْأَحَالِ

وَقَالَ مِنْ رُحْمَتِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ هَذِهِ الْأُمَّةُ لَأُمَّةُ الْخَيْرِ لَا يَدْخُلُ فِيهَا الْفَاسِقُ

پس تحقیق بند شد و شکاف نه شد و کار من
از شوق و میل بوی پسر خود

۵۰

پس حسینؑ مال اور انکے آس پاس کرم بکھلے ہیں اور اس میں ہر کچھ کو طلا و تھوہرا

فِي صِرْطٍ يَرْفَعُ أَسَارِي مَسْرُومَةٍ وَقَالَ لِي جَنَّتِ جَمَاعَةٌ خَطَا
 دَوَّكِهِمْ خَوْفًا هَرَكِيْدِي بِنَهْنَاهَارِ شَدِي وَسِرْدَادُو كَلَفْتِ مَرَا جَرَادَاهُ ثَرَى جِرَارِ الْجَاهِ كَلَفْتِ

قَدِّمِكُمْ وَاللَّهُ خَلِيفَتِي عَلَيْكُمْ فَقُلْتُ ارِيدُكُمْ أَنْتُمْ كَلِشَا

وَلَدَكَ الْغَيْبَ وَأَنَافَتَهُ لَكَ بِحَيْثُ فَضَّرَ إِلَى نَظَرَةِ الْخَائِعِ

بسرور که باجای بیت و صافه و گفتند که این را جواب آید بدو پس نگاه کرد برهن نگاه کردن فریب دهند
الاله زوع و صلاحی اغغت مقلد او یا اموعنه انشد

ای محمد حج و عمرت بکشته باد تو هم از دست
بوی فریب داده خنده و خندید تا اینکه بر شد چشماهای او با شکها پس این ذکر

یا من بطنی الشراب ماءً ما رویت الذی رویت : ما
ای کسی که کان کوچه شراب را آب وقتی که نقد کردم بخوارا که نقد کردم گذاشتم

خَلَقْنَا إِبْرَاهِيمَ وَمُكْرِي وَأَنْ يُجَالِ الَّذِي عَنِتُّهُ وَاللَّهُ مَا
 كَانَهُ إِذَا كُنْتُمْ نَهْدًا مَعَهُ وَمَنْ دَاوُدَ مَعَهُ وَفِي مَعَهُ قَوْمًا

بَرَّةٌ بِعَرَبِيٍّ وَلَا إِلَى ابْنِ بَهْ أَكْنَيْتُ ۖ وَأَنَا إِلَى

فَنُورٌ سَيَّأْبَدُ عَنْ فِيهَا وَمَا أَقْنَدْتُ لِمَجْهَلِكَا

فمنها من سحبت من زخود آردنه ام آنها را پیور کسی نکرده
 که نقل کرده آن فنهارا

الأصمعي فيما حلي ولا حاهها الميت **ج** دما وصلني
 اصمعي **أ** ذراحي تقريده ونه بافته **أ** نهارا **ب** شومكفور
 كفتام **أ** نهارا وسط بور
 كفتام **أ** نهارا وسط بور

ما تجنيه في متى اشتهيت، ولو تعافيتها الحالت
 انك كيب يلدن اورا دستم بر وقتيكه خواهش كرده بام وهرگاه ترك كنم آندرا هراينه مبتدليز

حَالِي وَكَمْ أَحْوَا حَوَيْتُ ۝ فَهَذَا الْعَذَرُ أَوْ ضَمَاحُ

إِنْ كُنْتَ أَجْمَبًا وَجَبْتَ ۖ ثُمَّ إِنَّهُ وَدَّعَنِي وَمَضَىٰ وَأَوْدَعَ

هرگاه که بر سر کرده ششم یا خاتمه کرده ششم
بخواند آن بر سر که او و دعا را کند و در وقت و در هر وقت

در دلش آتش درخت غصه را در سخن نریز آشفته را حذر از فکر که در اندیشه نریز درش ماه آتش جهان در مکنده

الحارث بن همام قال حصرت ديوان النظر بالمراغوف
نظر کو حارث بن همام کید که حارثتم در دیوان نظر در مراغه و تحقیق

مراد از دیدن نظر مجمع
اینکه مجمع بود و در آن
دیدن نیز کنایه از اسکندریه
و معنی می آید که در همین
شهر و قصد از طریق می آید
پس اول است

فَسَاحَتْ الْجَمَاعَةُ فِيمَا يَسِرُّهُ قَلْبُهُ وَبَعْدَ فِيهِ تَفْلِيصٌ فَقَالَ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَحَدُهُمْ ذَرَوْهُ فِي حَصْبَةٍ لَأَرْمِيَهُ بِحَجَرٍ فَصَنَى فَأَلْهَمَ أَعْضَلَهُ
يَا أَرِثُونَ الْبُغَارِ أَوْرَا فِي حَقِّهِمْ بَابُكُمْ أَوْرَا بَابُكُمْ
الْعَفْدُ وَحَكُّ الْمُسْقُوفِ قُلْدُوهُ فِي هَذَا الْأَمْرِ الزَّعَامُ تَقْلِيدُ
الرَّهَابِ وَحَكُّ تَقْلِيدُ خَلْقِ بَيْتِ بَابُكُمْ أَوْرَا بَابُكُمْ
الْخَوَارِجُ أَلَا نَغَامُ فَأَقْبَلَ عَلَى الْكَهْلِ وَقَالَ لَعَلَّ كُنِّي أَوَّلِي هَذَا
فَارْجِعُوا
أَوَّلِي وَأَرْجِعْ حَالِي بِالْبَيَانِ الْحَالِي وَكُنْتُ أَسْتَعِينُ عَلَى تَقْوِيمِ
حَالِي وَاهْلَاكِ سَكِينِ حَالِ خُدْمِ رَأْسِي بَابُكُمْ أَوْرَا بَابُكُمْ
أَوْدِي فِي بَلَدِي سَعْدُ ذَا بِي يَدِي مَعَ فَلَا عَدِي فَلَا أَثْقَلُ
كُلَّ خُدْمِ رَأْسِي بَابُكُمْ أَوْرَا بَابُكُمْ
حَازِي وَتَقْدِيرُ أَوْدِي أَمْنُهُ مِنْ أَرْجَائِي بَرْجَائِي وَدَعُونَهُ
بَشْتِ مَعْدُونَهُ
لَا عَادَةَ رَوَانِي وَارَوَانِي فَهَشَّ لِلْوَفَادَةِ وَرَاحَ وَعَدَا بِالْأَفَادَةِ
بَرَايَ بَرْجَائِي وَارَوَانِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
وَرَاحَ فَلَا اسْتَاذَنَهُ فِي الْمَرَاكِحِ إِلَى الْمَرَاكِحِ عَلَى كَهْلِ الْمَرَاكِحِ
دَشْمُ كَرْدِ بَرْجَائِي وَارَوَانِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
قَالَ فَيَذَرُ مَعْتِ الْأَزْوَكَ بَيَانًا وَلَا أَجْمَعَ لَكَ شَرَاتَانَا أَوْ
كُنْتُ بَحْقِيقِ كَرْدِ بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
تَنْتَبِيْ أَمَامَ أَرْجَائِي كَرْدِ بَرْجَائِي بَرْجَائِي
أَحَدِي كَلِمَاتُهَا بَعْثُ النُّقْطِ وَحُرُوفُهَا آخَرِي كَلِمَاتُهَا بَعْثُ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
قَطْرٌ قَدْ اسْتَأْنَسَتْ بَيَانِي حَوْلَهَا أَحَارُ فَوَلَّاهُ وَنَهْمَتْ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
فَكَرِي سَنَهُ فَمَا أَرَادَ الْأَيْسَةَ وَاسْتَعْنَتْ بِفَاطِمَةَ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
الْكَتَابُ كُلُّهُمْ قَطْرٌ وَنَابُفَانُ كُنْتُ صَدْعَتْ عَنْ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي

وَصَفِي

وَصَفِيكَ بِالْيَقِينِ قَاتِ بَابُهُ إِنْ كُنْتُ مِنَ الصَّادِقِينَ
وَصَفِي خُزْدِ بَيْتِ بَابُكُمْ أَوْرَا بَابُكُمْ
فَقَالَ لَهُ لَقَدْ اسْتَعْنَيْتَ بَعْبُ بَابُكُمْ أَوْرَا بَابُكُمْ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
أَعْطَيْتَ الْقَوْسَ بَارِيهَا وَاسْتَكْنَتِ الدَّارُ بَابُكُمْ أَوْرَا بَابُكُمْ
وَدَادِي
رَبَّنَا اسْتَجْمِرْ قَرْنِيهِ وَاسْتَدْرِ لَحْنَهُ وَقَالَ لَهُ الْقَوْسُ
مَقَارِيضُ
دَوَانْتُ وَخَدَّادَانْتُ وَأَكْتُبُ الْكُرْمُ ثَبَتَ اللَّهُ جَيْشِ
دَوَاتِ خُزْدِ
سَعُودِي بَرِيْنِ وَاللُّؤْمُ وَغَضُّ الدَّهْرِ جَفْنُ حُيُودِي
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
يَشِينُ وَالْأَرْوَعُ يَنْتَبِ وَالمُعَوَّرُ يَنْتَبِ وَالْحَالُ أَجْلُ بَضِيفُ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
وَالْمَا حِلُّ يَنْتَبِ وَالسَّمْحُ يَنْتَبِ وَالْحَالُ يَنْتَبِ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
الْعَطَاءُ يَنْتَبِ وَالْمَطَالُ يَنْتَبِ وَالِدَعَاءُ يَنْتَبِ وَالْمَدْحُ يَنْتَبِ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
الْحَيُّ يَنْتَبِ وَالْأَطْلَاطُ يَنْتَبِ وَالْأَطْلَاطُ يَنْتَبِ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
وَمَحْرَمَةُ بَنِي الْأَمَالِ يَنْتَبِ وَمَا ضَرَّ الْأَعْيُنِ وَلَا عَيْنِ إِلَّا
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
ضَائِنٌ وَلَا خَرْنُ الْأَشْفِ وَلَا قَبْضُ الْحَرِّ تَقِي وَمَا فَتِي
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
وَعَدِكَ تَقِي وَالْأَرْوَعُ تَقِي وَحَلَّكَ بَعْضِي وَهَلَاكَ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
يُضِي وَالْأَرْوَعُ تَقِي وَأَعْدَاؤُكَ تَقِي وَحَامِلُكَ يَنْتَبِ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي
وَسُودُوكُ يَنْتَبِ وَمَوَاصِلُكَ يَنْتَبِ وَمَا حُلُّكَ يَنْتَبِ
بَرْجَائِي بَرْجَائِي بَرْجَائِي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وظلّفه عن الولاية الأبناء قال الراوي وكنت عرفت عود
و منع کرد او را از ولایت ایشان و باو امتناع گوید و راوی
شجره قبل اینلع ثمره و کنت انبه علی قدره قبل
درخت او را پیش از رسیدن میوه او و نزدیک بودم که آگاه نمایم بر قدر و مرتبه او پیش
استناره بدره فاوحی الی یا ماض جفیه فلما خرج بطن
از روشن شدن بدره او پس اشاره کرد بوی که آگاهی چشم خود پس چون بیرون رفت آید
الخرج و فصل فابن ابی القلی شیعته قاضیا حق الرعاية
خارجی و جدا شد در حال غیبتش و کشت کارش بعت کردم او را قضا کننده حق رعایت او را
ولا حیا علی فضل الولاية فاعرض تبیما و انشد مثنیا
و علامت کننده بر تن و ولایت ایشان پس رو کرد ایند بنم کشته و انش و نمودنم کشته باو را
مثنی بحب لبلاد مع التربة احب الی من التربة لان
برای قطع کردن شهر با فقر و بیری دوستی است بوی که از مرثیه برای ایام
الولاية لهم نبوة و معتبة یا لها معنیه و ما فهم من برت
و الهام برای این که در کلام ایشان و کلماتی که عتاب بزرگ و نیت اهل آن که در شریعت
الصنيع و لا من یستد ما ربه فلا یخذ عنک لموع السرا
در سر و ده خود را و نه که که می کند که از خطبه آنرا پس قریب نه بدترا بیرون از سراب
ولا ناث امر اذا ما اشتبه فک حالم سره حله و لدرکه
و میا باور و قریب منته کشت پس چه بسیار خواب بیند که در خیال کرد او را خواب او را
لما انشبه المقامه لتابعه البرقعة حکى الحریث بن
و قریب که بداند مقام و معنی بر قریب تیر است حکایت کرد حریث بن
همام قال از معنی الشخص من بر قریب و قد شمت برت
همام گوید غم نمودم بیرون رفتن را از شهر بر قریب و حال آنکه دیده بودم بر
عید فکرت الرحلة عن تلك المدينة او اشد بها يوم
عید را پس ناخوش شدم که از آن شهر آنجا که می گشت تا آنکه به خرم نمودم در آن روز
الزینة فلما اظلم بفرضه و نقله و اجلب بحیل و رجله
رفت و عید پس چون رسید روز عید بر ایمن و سینه خود و کشید سواره ای که خود پیاده که خفه
اتبع لسنه فی لیس الجدید و برت مع من برز للتعید
منابت کردم سینه بوی را و در پیشگاه من ناز و بیرون آمدم با کسی که بیرون آمد بر سر قریب کردن
و حين التام جمع المصلی و انتظم و اخذ الزحام بالکظ
و هنگامی که فرا هم شد جمع نمازگاه و منظم کشت و گرفت از دحام ظل نمازگاه آن

الزینة
فما و تری

بر قریب شمت برت از نزدیک و صله

مراکز از قریب و در عید و کوفه
نظم است و از قریب نمازید

طالع

طالع شیخ فی ثملین بحوب لقلین و قد اعنضد شبه
طالع هر که در ثملین و در حوب لقلین و قد اعنضد شبه
المخللة و استقار ليجوز كالسعاله فوقف وقفه متهاف
توبه پس و معتقد کشته بر سر نه مانند غول بیابان پس ایستاد ایستادن غلام کشته چنانچه که کور است
و حیا تحیه خاف و لا فرغ من دعا به آجال خمسة فی
و سلام داد سلام داد و سکت شونده و چون غایب از دعا و سلام خود کردانید و پنج آنست خود را در
و عایه فابن منه رقاعا قد کین بالوان الاصباغ فی
ظرف خود پس بیرون آمد و از و چند بار چه کاندی که نوشته بودند بنوع نفع
اوان الفراغ فنا و هن عجوزة الحیون و امرها بان
وقت بکلیه پس دار آنها به پیره زن پیر سرافورده خود و فرمود او را بنامیک
توسم الزیون فمن انش ندی بدیه القت و رقه
توسم و انش از جمله آدم زیون را که بنامیک پس کسی که بنامیک آن زن غلام را از او ایستاد و رقه
منهن لدریه قال فانا ح لی القدر المعنوب رقة
از آنها به پیش او را گوید پس میگرد بر سر خنق و قدر عتاب کرده شده رقد را
فما مکتوب **فخرج** لقد اصبح یوقود ابا و جاع و اوجا
که در آن نوشته بود هر آنکه گویدم قریب بهلات کبیر در روز و ترسها
و منوا بمجنال و محنال و مغتال و خوان من الاخوان
و مبتلا کشته بنامیک کشته و جد کشته و ملاک کشته و جات کشته از برادران و مصاحبا
قال لی لا فلا لی و عمال من العمال فی تضلیع اعمالی
که در این کلام است مرا چه چیز سخن و عمل کردن از اعمال در تنگ گرفتن عملها را من
فکما اصلي باذ حال و احوال و تر حال و کم اخطر فی
پس چه بسیار میسوزم بکنها و عدا و ندای دم و کسب و بختی و کسب از راه کایه و چه بسیار راه بیروم در
بال و لا اخطر فی بال قلت الدهر لئلا جارا اطفالی
به نه کفر و خطور بکنم در خاطر کسی پس کاش روزگار چگونه راه نظم گرفت که چگونه بخاطر من
اطفالی فکولا ان اشبالی اغلالی و اغلالی لما
طفلهای مرا پس اگر نه این بود که بای من بندهای بای من و علفهای من کشته هر آنکه
جهنم اما لی الی ال و لا وال و لا جرئت اذ بالی علی
جهان بکلام اگر نه اهل خود را بوی تعفیر کشته و نه بوی کس و نه می کشیدم و امتهای خود را بر
مسح اذ لالی فمحر الی احرابی و اسمالی اسمالی فهل
مکان کشتید که مذقت و خود را بر سر و سرخ لا بوی تربت و چه مهراس کشته من بهر و بنده بود و سرخ پس

اخبر الحارث بن همام قال راي من اعاجيب الزمان
ان تقدم خصمان الى قاضي معرق النعمان احدهما ينادي
ذهب منه الاطيان والآخر كانه قضيب البان فقال
الشيخ اي الله القاضي كما ائذ به المنقاضي انه كان على
مملوكه رشيقه القديس اسيله الخد صومر على الكد تحب
احيانا كالتهد وتترقا طوار في المهد وتجدني تموز مس
البرذائ عفل وعنان وحيد ويسان وكف ببنان وفم
بلا اسنان تلذع بلسان نضاض وتزفل في ذيل فضفاض
وتجلى في سواد وبياض وتسقي ولكن غير حياض ناصحة
خدعة حاة طلعة مطوعة على المنفعة ومطوعة في
الضيوف والسعد اذا قطعت وصلت فمتي فصلتها عنك
انفصلت وطلما اخذ منك فحملك ولو بما جئت عليك فالك
وملك وان هذا الفتى استخمسها الغرض فاحمدته
اياها بلا عوض على ان يجني نفعها ولا يكلفها الاوسعها
فاخرج فيها متاعا واطال لها استمتاع ثم اعادها و
قد افشا

منه النعمان راي من اعاجيب الزمان

الشيخ اي الله القاضي كما ائذ به المنقاضي انه كان على مملوكه رشيقه القديس اسيله الخد صومر على الكد تحب احيانا كالتهد وتترقا طوار في المهد وتجدني تموز مس

منه النعمان راي من اعاجيب الزمان

قد افشاها وبذل عنها قيمه لا ارضاها فقال لحدث
اما الشيخ فاصدق من الفطا واما الافضاء ففرط عن
خطا وقدر هئنه على ارضها او هئنه مملوكا لي متناسب
الطرفين منتسبا الى الفين تقيما من الدرر والشين
يقارن محله سواد العين فيسه الاحسان وبني الاخوان
وبغدي الانسان وتجاهي اللسان ان سود جاد او وسيم
اجاد واذ ازود وهب لراد ومقايستهم بداد ولا يستقر
بمعنى وقل اينك الامشي بسخو موجوده وبسمو عند
وجوده وببقاد مع قريته وان لم تكن من طينته و
يستمتع بزيته وان لم يطمع في ليشه فقال لها القا
اما ان تبينا والافينا فابند الغلام وقال مسرعا
اعارني ابرة لارفع اظفار عفاها اليك وسودها
فانخرمت في يدي على خطامي لا احبب فقودها
فلم ير الشيخ ان يسألني بارشها اذ راي تاودها
بل قال هان ابرة مماثلها او قيمه بعد ان تجودها
بل لفت

افشاها وبذل عنها قيمه لا ارضاها فقال لحدث اما الشيخ فاصدق من الفطا واما الافضاء ففرط عن خطا وقدر هئنه على ارضها او هئنه مملوكا لي متناسب

منه النعمان راي من اعاجيب الزمان

واعتناق ميلي رهناء كدبه وناهيك بهاسية تزودها
والعين مرها الرهناء وبدي نقص عن ان نقلا مرودها
فاسر بن الشرح غور مسكني وارث لمن لم يكن تعودها
فأقبل القاضي على الشيخ وقال اية غير توية فقال
أقمت بالشعر الحرام ومن ضم من الناس كين خيفنا
لو ساعفني الايام لم تربي رهناء ميله الذي رهناء
ولا تصدبت ابني بدلا من ابره غاها ولا شمس
لكن قوس الخطوب ترشقي عصيان من ههنا وههنا
وجبر حال خبر حاله ضرا وبوسا وغربة وضنا
قد عدل الدهر بيننا فانظره في الشقاء وهو انا
لا هو يستطيع فله مروده لما غدا في يدي مرهنا
ولا جمالي لضيوف ذات يدي فيه ايساع للعفو حين جانا
فهذه قصتي وقصته فانظر اليها وبيننا ولسنا
فلما وقع القاضي قصصهما وتبين خصائصهما وتخصصهما
فابنهما ادبنا من تحت مصلاه وقال اقطع اباي اخضا
وافضلاه

وافضلاه فنلقفه الشيخ دون الحديث واستخلصه على وجه
الحديث لا العت وقال للحديث نصف لي بينهم مبرني وسهمك
لي عن ارشاي برني ولست عن الحق اميل فم وخذا ليل فعلا
الحديث لما حدث الكتاب وجهه القاضي وفتح اسفه على
الدينار لما ضي لا انه جبري لا لقي وببالة بدرها صرخ
هيا له وقال لها اخيرا المعاملات اذرا الخاصات ولا
تخضري في الحالك انما عندي كبر الغرامات فنهضت من
عنده فحين بر فده مفصحين بحمد والقاض ما يجوز حجه من
بض حجره ولا يصل كده مذكره جلد حتى اذا افات
من غشينة اقبل على غاشينة وقال اندشر جسي وبناني
حديثا اما صاحب ادعاء لاحضا ادعاء فكيف السبل
الى سبها واستسباط سبها فقال له نخر من مرنه وشراة
جمره انه كتم استخراج جهمها الا بها فمقاها عونا
برجها اليه فلما مثلا بين يديه فالحها اصدفاني سين
نكر كما وكما الامان من تبعه مكر كما فاجم الحديث واستفاد
وافضلاه

واقدم الشيخ وقال **جز** انا الشروحي وهذا اولدي واليثل
في الخبر مثل الاسد وما تعبت يده ولا يدي في ابرة يوما
لا في مروي واما الدهر المسمى **المعندي** ما لينا حتى
عندونا نجد كل ندي لرحمة عذب كورد وكل جعد
الكف مغلول اليد بكل فن وبكل مقصد بالجد ان اجدي
والا بالدي لطلب الشرح الى المحظ الصدي ونفد العمر
يعيش نكدا والموت من بعد لنا بالمرصد ان لم يقاحي اليوم
فاجي في غد فقال له القاضيه **درك** فما عذب
نفثا فيك واهالك لو لا خداع فيك واني لك كن
المنيرين وعليك من الحزمين فلا تهاكر بعدها الحاكين
وان سوطه المتكلمين فما كل مسيطر يقبل ولا كل
او ان يسمع القيل فعاهده الشيخ على اتباع مشورته
والانذاع عن تلبس صورته وفصل عن جهته والخبر
يلع من جهته قال الحرب بن همام فلم ارا عجب منها في
تصاريف الاسفار ولا قرب مثلها في تصانيف الاسفار

المقام الثاني

المقام **التاسع** الاسكندر يثا خبر الحارث بن همام
قال طحالي مريح الشباب وهو في الكتاب الى ان جبت
ما بين فرغانة وغانة اخوض الغمار لا جني الثمار واقتحم
الاحطار لكي ادرك الاوطار وكنت لقيت من اقواه
العلماء وثقت من وصايا الحكماء انه يلزم الارب
اذا دخل البلد الغريب ان يستميل قاضيه ويستخلص
راضيه ليشهد ظهره عند الخصام وبامن في الغربة
جورا الحكماء فالتحدث هذا الادب ماما وجعلته
اماما وجعلته لمصالحا في هماما فلما دخل مدينته و
لا وجبت غريته الا وامتزجت بحاكمها اميراج الماء
بالراح وتقويت بعنايته تقوى الاجساد بالارواح
فبينما انا عند حاكم الاسكندر في عيشة غريبة وقد
احضر ما لا صدق ان يفضي علي ذوي لفافا اذ
دخل شيخ غفيرة ثقبته امرأة مصيبة فقال ايد
الله القاضيه وادم به الراضيه ابني امرأة من اكرم
خدا قاضيا وحيث كذبته تراهم خضارا بدستهم من اكرم

المقام الثاني

فوقه شمس من كبره في طرف شرق
از جدارك وغانه شمس
از طرف مغرب زرينك
كدره الشرق

جُرْتُمُوهُ وَأَطَعُوا رُومَهُ وَأَشْرَفُوا خَوْفَهُ وَعُمُومَهُ مَيْسَرَتِي
الضَّوْنُ وَشَمِيتِي الْهُونَ وَخَلَقِي نِعَمَ الْعَوْنِ وَبَنَيْتِي وَبَيْنَ
جَارَانِي بَوْنٍ وَكَانَ أَبِي إِذَا خَطَبَ بِنَاءَ الْمَحْدِ وَأَرَادَ الْجِدَّ
سَكَنَهُمْ وَبَكَّتْهُمْ وَغَافَ صَلَاتُهُمْ وَصَلَاتُهُمْ وَاحْتَجَّ بِأَتِهِ
عَاهِدَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِحَلْفِهِ أَنْ لَا يَصَاحِرَ غَيْرِي حَرْفِي فَقِيضَ
الْقَدَرُ لَوْصِي وَنَصَبِي أَنْ حَضَرَ هَذَا الْحَدَّ عَزَائِي كَيْفَ قَاتِمُ
بَيْنَ رَهْطِي أَنَّهُ وَفَّقَ شَرْطِي وَأَدْعَى أَنَّهُ طَالَمَا نَظُمَ دَرَّةً إِلَى
دَرَّةٍ فَبَاعَ مَا بَدَرَهُ فَاغْتَرَّ أَبِي بِحَرْفِي مَحَالِيهِ وَزَجْنِيهِ
قَبْلَ الْخَبَرِ بِحَالِهِ فَلَمَّا اسْتَحْجَنِي مِنْ كَيْسِهِ وَرَجَلَتِي عَنْ
أَنَاسِهِ وَفَقَلَّتِي إِلَى الْكِسْرِ وَحَصَلَتِي تَحْتَ أَسْرِهِ وَجَدَّتُهُ
قَعْدَةَ جَنَّةٍ وَالْفَيْسَةَ جَمْعَةً نَوْمَةٍ وَكُنْتُ صَحْبَةً بِرِيَّاشِ
وَرِيَّاتِهِ وَأَثَاتٍ وَرِيَّاتِهِ فَبَارَحَ يَبْعُهُ فِي سَوَاقِ الْمَضْمِ وَ
يُثْلِفُ ثَمَنَهُ فِي الْخَضَمِ وَالْقَضَمِ إِلَى أَنْ مَرَّقَ مَالِي بِأَسْرِهِ
وَأَنْفَقَ مَالِي فِي عَسْرِهِ فَلَمَّا أَتَانِي طَعْمُ الرَّاحِ وَغَادَرَ
بَيْتِي أَنْقَى مِنْ الرَّاحِ قُلْتُ لَهُ يَا هَذَا إِنَّهُ لَا خَبْرَ بَعْدَ بَوْنِ
وَلَا عَطَرَ

وَلَا عَطَرَ

وَلَا عَطَرَ بَعْدَ عَرُوسٍ فَالْهَضْ لَاحْتِبَابِ بَصَائِعِكَ وَ
أَجْنِ ثَمَرَةَ بِيَّاتِكَ فَرَعَمَ أَنْ صَنَاعَتُهُ قَدِ رَسَبَتْ بِالْكَسَادِ
لَمَّا أَظْهَرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ وَلِي مِنْهُ سَلَالَةٌ كَانَتْ خِلَالَهُ وَ
كَلَانَا الْأَنْسَالُ مَعَهُ شَبَعَةٌ وَلَا تَرَى لَهُ مِنْ الطَّوْلِ دَمْعَةٌ
وَقَدْ قَدَّرَ إِلَيْكَ الْخَضِرَ كَيْدِيكَ لَتَجْمَعُ عَوْدَ عَوَاهٍ وَ
تَحْكُمَ بَيْنَنَا يَا أَرَاكَ اللَّهُ فَأَنْتَ الْقَاضِي عَلَيْهِ وَقَالَ قَدْ
وَعَيْتُ قِصَصَ عَرِيكَ فَبَرِهْنِ عَنْ نَفْسِكَ وَالْكَاشِفُ
عَنْ لَيْسِكَ وَأَمْرٌ بِحَبْلِكَ فَاطْرُقْ أَطْرُقِ الْأَفْعَوَانِ
ثُمَّ شَمَّ لِلْحَرْبِ لَعْوَانًا وَقَالَ **مَنْسَرٌ** اسْمِعْ حَدِيثِي فَإِنَّهُ
عَجَبٌ يَضْحَكُ مِنْ شَرْحِهِ وَيَنْتَحِبُ أَنَا أَمْرٌ وَلَيْسَ فِي
خَصَائِصِهِ عَيْبٌ وَلَا فِي فُجَارِهِ رَيْبٌ سَرُوحٌ دَارِي
الَّتِي نَشَأَتْ هِيَ الْأَصْلُ غَسَّانَ حَيْرَاتِي وَسُغْلِي
الدَّرْسِ وَالتَّجَرُّفِي الْعِلْمُ طَلَابِي وَحَدِّدَ الطَّلَبِ وَ
رَأْسُ مَالِي سِحْرُ الْكَلَامِ الَّذِي مِنْهُ يَصَاغُ الْقَرِضُ وَالْخَطْبُ
أَغْوَصَ فِي نَجْمَةِ الْبَيَانِ فَأَخَارَ اللَّامِي مِنْهُ وَانْتَحِبَ
فَوَاقِصُ مَيْلِهِ دَرِيَّاتِي بَيَانٍ بَسْمِ مَيْلِي لَوْ كُنْتُ دَارِي وَنَحْبُ مَيْلِي

ان الله معوق العظم واعنان العذر ملامه وحسن المعسر
که او با کشتن استخوان او بفرست و بکشد انداختن صاحب خود به عشت طاعت است و حسن کردن صاحب خود
ما ثم و کتمان الفقر هاده و انتظار الفرج بالصبر عباده
با عشت کردن و پنهان داشتن بجزی زنده است و انتظار کشیدن فرج بصبر کردن عباده
فارجع الی خذیر و اعذری ابا عذری و فنه من
بسی بر کذا بوی بستر خود و معذور دار صاحب بکارت خود را بفرست و معذور خود را
غریک و سلی لقضاء ربک ثم انه فرض لها فی الصدق
غریب کردن و سلی لغو برای نصیر پروردگار خود بعد از آن او بعد کرد بر او را در اوقات
حصه و ناولها من دراهمها قصه و قال لها تعلا لیهن
تقصیر و در دادن از در همه ای صدقه بکشدی و گفت مرا این را بفرست و بگویند
الغلا له و تند باهذه البلاله و اصبر علی کید الزمان و کنه
قدر کم و ترست نوبت باین ترسناک و صبر کن بر کید روزگار و پنهان کن
فغسی الله ان یائی بالقبح او امر من عنده فمضوا و للشیخ فرج
پس امیدوار که خدا ببارد فرج از نزد خود پس بفرستند و برای شیخ فرج
المطلق من الاسار و هذه الموبی بعد الاعسار قال الراوی
کسی که در مانده از بند اسیری و هدای کسی بود که بفرستد بفرستد و برای راوی
و کن عرفت انه ابو زید ساعه نزع شمس و نزع
و شناخته بودم که او ابو زید است در این ساعت که ظهر است آفتاب او و ظهر را کرد
عمره و کن عرفت انه ابو زید ساعه نزع شمس و نزع
زن او و نزدیک بود که بفرستد از صاحب خود و میوه های شادی او پس رسیدم
من عفو القاضی علی البهتان و تروین لسانه فلا یرى عند
از اطلاع و عفو بر بهتان او و درین وقت بطلان زبان او پس رسید وقت
عرفانه ان بر شحه الاحسان فاجتبت عن القول اجمام
شناختن او که تربیت کند او را بهر او او که بکشد از گفتن
المرتاب و طویث ذکره کفی السجل للکتاب الا انی قلت بعد
صاحب شک و بچیدم ذکر کردن او را مانند چیدن طیار بر بر نوشتن که اینک من گفتیم بعد از آنکه
ما فصل و وصل الی ما وصل لوان لنا من بطلوق اثره
جدا شد و رسید و بچیدم هرگاه بود بر این کسی که برود در
لانا انافص خبره و بما سینشر من خبره فانبعه القاضی
هر آینه مراد ما بحقیقت خبر او و بجزی که زود فاش میشود از زبانش او پس با او کرد قاضی
احد من

احد من ان امره بالتحس علی انبائه فمات جمع مندها
از این که امر خود را با او بخت و بجزی او پس برکت شتاب کننده
و فقه مقهقهها فقال له القاضی مهیم یا ابا مریم فقال
و برکت و فقه کننده برکت مراد قاضی چیست حالت ای ابا مریم پس گفت
لفد عاینت عجا و سمعت ما انشد لی طریفا فقال له ما راك
بجفتی ش به کرم غیر و شنیدم آنچه احداث کرد برای من طلب را پس گفت مراد چه دیگر
وما الذي وعیت قال له یزید الشیخ مذخرج بصفو بیده
و چه بود که وعیت کرد گفت دایم آن بیزید در وقت رفت دست بزمی در دست
و یخالف بین رجلیه و یغرد بملا شذیه و یقول شعر
و خلاف مراد او بین پاهای خود بر خیزد و بر ملا شذیه و میگوید شعر
کنت اصلى بیلک من وقاح شمیه و ازور الشجن لولا
نزدیک بودم که بگویم با شمل از جهت بیاید و میباید که از او و زیارت کنم بجزی که بفرستد
حاکم الاسکندر من فضلك القاضی حتی هو ذیلت
حاکم الاسکندر من فضلك القاضی حتی هو ذیلت
و ذوت سکینه فلما فاء الی الوفاء و عقب الاسعاب
و کشت سکینه و او فاراد پس چون برکت بوی و قار و تعقیب نمود غریب بفرستد را
بالاستغفار قال اللهم بحرمه عبادک المفسرین من حبس
با استغفار کردن گفت خداوند از بجزی بندگان تو که مفسرند حرام آن بجزی را
علی المنادیین ثم قال الذلک الامین علی ب فانطلق محمدا
بر همان حال ادب و کمال بعد از آن گفت مراد این بجزی را او پس را شد پس کشته
فی طلبه ثم عاد بعد لایه مخبر ابنا فقال القاضی اما انه
در طلب او بعد از آن که برکت بعد از خود و در وقت او پس گفت قاضی آگاه شد که مراد
لو حضر لکفی الحدیث ثم لا ولینه ما هو به اولی و لایه
او حاضر میشد هر آینه بکفایت کرد میشد بجزی بعد از آن که بر اعطای مراد و او را بجزی الیق بود و هر آینه میباید
ان الاخره خیر من الاولى قال الحارث بن همام فلما را
که آخرت بهتر است از اولت
صغوا القاضی الیه و فوین ثم فی التنبه علیه عشیته
بیل قاضی را بوی او و فرست شبنم میوه آگاه کردن مراد گرفت را
ندامه الفیروزین ابان التواء الکسح لک استن
بشاید فرزدق و فرست که جدا نمود و از او و پیشانی کسی و فیکه او شش شد
فرزدق شش و زده و بخت و زارم
که بفرستد از او را بفرستد و او را
فرزدق شش و زده و بخت و زارم

لکث ان

دکتر کرد که
صلح و بخت و بخت
و کار را قضا و بخت
بخت

که بجزی که بفرستد از صاحب خود و میوه های شادی او پس رسیدم
من عفو القاضی علی البهتان و تروین لسانه فلا یرى عند
از اطلاع و عفو بر بهتان او و درین وقت بطلان زبان او پس رسید وقت
عرفانه ان بر شحه الاحسان فاجتبت عن القول اجمام
شناختن او که تربیت کند او را بهر او او که بکشد از گفتن
المرتاب و طویث ذکره کفی السجل للکتاب الا انی قلت بعد
صاحب شک و بچیدم ذکر کردن او را مانند چیدن طیار بر بر نوشتن که اینک من گفتیم بعد از آنکه
ما فصل و وصل الی ما وصل لوان لنا من بطلوق اثره
جدا شد و رسید و بچیدم هرگاه بود بر این کسی که برود در
لانا انافص خبره و بما سینشر من خبره فانبعه القاضی
هر آینه مراد ما بحقیقت خبر او و بجزی که زود فاش میشود از زبانش او پس با او کرد قاضی
احد من

النهار المقام العاشر **الرجبي** حكي الحارث بن

همام قال هفت بي داعي الشوق الى رجب مالک بن طوق
فلبئنه ممطيا شملة ومنضيا غزوة مشمعة فلما الف
بها المرأى وشددت امراسي وبرزت من الحما بعد
سبت راسي رابت غلاما افرغ في فاك الحمال والبس
من الحسن حلة الكمال وقد اعانني شيخ برذني بدعي انه
فك بابنه والغلام ينكر عرفه ويكره فيه والخضام
بينهما مظاهر الشراء والرحام عليهما مجمع بين الخيار
والاشرا الى ان راضيا بعد اشتراط اللد بالانفا الى
والى البلد وكان ممن برن بالهناك في غلب حب البنين على
البناء فاسرع الى ندوة كالكسك في عدوته فكمنا
حضرة جد الشيخ دعواه واستدعى عدواه فاستنطق
الغلام وقد فتنه بحاسن غرته وطر عقله بتصفيف
طننه فقال لها افيكه اقالك على غير سفاك وعصية
مخال علي من ليس بمغال فقال الوالي للشيخ ان شهدك
مرد لا ريت بركيه نيب نشده پس گفت هك امير را

چون در روز رجب بن مالک بن طوق
در وقت روز رجب بن مالک بن طوق
در وقت روز رجب بن مالک بن طوق

قلنا

سليک در روز رجب بن مالک بن طوق
که در روز رجب بن مالک بن طوق
انکه در روز رجب بن مالک بن طوق

علا

عدلان من المسلمين والافستوف منه اليمين فقال الشيخ

انجد له خاسئا وافتاح دمه خاليا فاني لاشاهد لم يكن
ثم مشاهد ولكن ولي نلقينه اليمين ليلين لك اصدق
ام يمين فقال له انت مالک لک مع وجدك المنها لك على
ابنک مالک فقال الشيخ للغلام قل والدي زين الجاه بالطر
والعيون بالحق والحواجب بالبلع والمباسم بالقلع والجفون
بالسقم والانوف بالشم والحدود بالهيب والثغور بالشب
والبان بالترف والخصو بالهيف اني ما فلتك من هو
لاعد ولا جعل هامة لسيفي غمدا والافرحي لله جفني
بالعش وخذني بالتمش وطري بالحل وطلعي بالبلع ووردي
بالهار ومسكني بالجاء وبندي بالحاء وفصتي بالاحراق
وشعاعي الظلام ودواني بالافلام فقال الغلام الاصطلا
بالبلية ولا الايلاء هذه الالية والافتياد للهود ولا الحلف
بما لم يحلف به احد والى الشيخ الاخر بعد اليمين التي اخبرها
وامفر له جمعها وكم يزل التلاحم بينهما يستعرج ومجته التراض
وكم انما يدران برار وكم انما يدران برار وكم انما يدران برار

چون در روز رجب بن مالک بن طوق
در وقت روز رجب بن مالک بن طوق
در وقت روز رجب بن مالک بن طوق

عرض از کاین اوصاف در قسم تیر توف
و حجت حاکم بت طرف غلام تا اینکه مقدر
خود را کامیاب مع حق حصول در نه چنانکه
معلوم خواهد شد

اعراق قسم تیر توف از پیش او در آن
چنانکه در کتب اخبر بالسنو افق
خفته فقد اخبر سواد العلوب

